

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

NR. 14 / OCTOMBRIE 2012

14

Utilizarea mijloacelor educaționale moderne și impactul lor asupra elevilor și profesorilor | de IONITA TIMIS

Oportunitatea unui program de integrare a noilor tehnologii în educație | de OLIMPIUS ISTRATE

Vizita de studiu: Developing digital competence through innovative approaches | de FLORIN-CRISTIAN OCHIA

Responsabilizare și cogniție în comunicarea didactică | de VICTORIA ENCICA

Noi metode de predare a matematicii și fizicii | de ADRIANA MARIS, FLORIN MARIS

Francofilie versus francofobie | de SORINA GHERGHEL

Curs Comenius: Hands-on Universe, Europe. Bringing frontline interactive astronomy in the classroom | de VIOLETA IACENTIUC

Vizită de studiu: Dezvoltarea profesională continuă pentru creșterea calității predării | de MADALINA-CAMELIA VADUVA

Mobilitățile individuale Comenius – căi de acces către practici educaționale la standarde europene | de ALINA BUDULEANU

Editor: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Online: www.iteach.ro/experiencedidactice

Partener: Institutul de Științe ale Educației

Revista "iTeach: Experiențe didactice" își propune să promoveze aspectele practice ale predării, învățării și evaluării școlare prin aducerea în prim plan a experiențelor concrete ale cadrelor didactice. Constituie un canal de comunicare și de informare în cadrul comunității cadrelor didactice înscrise pe platforma iTeach.

Descriere prin cuvinte cheie:

didactică aplicată, practică pedagogică, situații educative, experiențe didactice

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

Cod de identificare ISSN / înregistrarea Bibliotecii Naționale a României:
iTeach: Experiențe didactice (online) = ISSN 2247 – 966X
ISSN – L = 2247 – 966X

EDITOR: **TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație**

www.tehne.ro

REDACȚIA:

Str. Dr. Louis Pasteur 54

București 050536

COLECTIV DE REDACȚIE

Olimpiu ISTRATE (Universitatea din București, Departamentul pentru Formarea Profesorilor)

Oana GHEORGHE (Institutul de Științe ale Educației)

Irina VASILESCU (Școala Nr. 195 București)

Simona VELEA (Institutul de Științe ale Educației)

Alexandra BUNICA (TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație)

Doru ȘTEFĂNESCU (Social IT)

Simona GĂBUREANU (Universitatea Politehnica București, Catedra pentru Pregătirea Personalului Didactic)

E-MAIL: echipa@iteach.ro

PAGINA REVISTEI:

www.iteach.ro/experiencedidactice

Utilizarea mijloacelor educaționale moderne și impactul lor asupra elevilor și profesorilor

De **Ionita Timis**

Adaptând treptat metodele tradiționale de învățământ la noile tehnologii, se va asigura o mai mare calitate a educației și va crește nivelul de competente pe care tânara generație îl câștigă de pe băncile școlii. Se încearcă să se asimileze schimbările care se produc în actualul sistem educațional pentru a fi cât mai aproape de posibilitățile, dorințele și așteptările celor implicați în proces. Consultând utilizatorii finali, înțelegem impactul utilizării TI&C asupra elevilor, profesorilor și la nivelul întregului proces de educație. Ce impact are utilizarea mijloacelor educaționale moderne asupra elevilor, profesorilor și întregului proces didactic? Influențează TI&C performanța în învățare?

Specialiștii companiei SIVECO Romania au încercat să obțină răspunsuri printr-un sondaj de opinie realizat cu ocazia unui eveniment al Asociației Române de Dezbateri, Oratorie și Retorică (ARDOR) în anul 2008.

Răspunsurile furnizate de către elevii și profesorii participanți la sondaj au arătat că peste 74% dintre ei consideră că utilizarea instrumentelor informatice în procesul didactic favorizează învățarea interactivă. În urma prelucrării datelor, a rezultat că peste jumătate din cei chestionați dispun de un calculator acasă pe care îl folosesc împreună cu ceilalți membri ai familiei, 77% având acces la Internet prin cablu. Numărul mare de elevi care beneficiază de conexiune la Internet crește anual, permițându-le informarea rapidă și dezvoltarea abilităților de comunicare. Formând un procent covârșitor, 92% dintre utilizatori folosesc cel mai frecvent calculatorul acasă. Mai mult de jumătate dintre cei chestionați au spus că învață să utilizeze programe pe calculator (de editare, de calcul, de navigare pe Internet etc.) și caută informații pe Internet.

În ceea ce privește dotarea unităților școlare din care proveneau respondenții la sondaj, în 84% din cazuri, aceștia au nominalizat existența unui laborator dotat cu calculatoare și cu software educațional AeL. De altfel, calculatoarele din școli au fost utilizate în special pentru activitățile de învățare — predare, în laboratoarele informatice.

Rugați să nominalizeze care sunt activitățile pe care le permite soft-ul instalat pe computerele din școli, respondenții au numit în proporție de 68% realizarea de lecții de informatică și/sau de utilizare a calculatorului și 62% — navigarea pe Internet pentru informare și documentare.

Sondajul a identificat și câteva dintre principalele efecte benefice datorate utilizării mijloacelor informatice în procesul educațional, sesizabile atât la nivelul profesorilor cât și al elevilor. În acest sens, 64% dintre respondenți consideră că utilizarea TI&C la școală încurajează inovația didactică și contribuie la modernizarea acestui proces. Majoritatea covârșitoare a respondenților consideră că randamentul profesorului crește prin utilizarea calculatoarelor în timpul

lecțiilor.

Dacă în anul 2008, acestea au fost răspunsurile la sondajul realizat de SIVECO, astăzi, lucrurile au evoluat cu un procent de aproximativ de 5% la toate zonele chestionate. Adaptând treptat metodele tradiționale de învățământ la noile tehnologii, se va asigura o mai mare calitate a educației și va crește nivelul de competente pe care tânara generație îl câștigă de pe băncile școlii. Se încearcă să se asimileze schimbările care se produc în actualul sistem educațional pentru a fi cât mai aproape de posibilitățile, dorințele și așteptările celor implicați în proces. Consultând utilizatorii finali înțelegem impactul utilizării TI&C asupra elevilor, profesorilor și la nivelul întregului proces de învățare — predare.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/utilizarea-mijloacelor-educative-moderne-si-impactul-lor>)

Oportunitatea unui program de integrare a noilor tehnologii în educație

De **Olimpiu Istrate**

Potențialul noilor tehnologii pentru procesul educațional se întrezărește, doar, printre experiențe reușite ale unor cadre didactice, instituții și sisteme de învățământ, potențate de abordări teoretice promițătoare care propun inovații curriculare, încurajate de accesul din ce în ce mai facil la echipamentele TIC. O certitudine și o constantă rămân nevoia de plasare a educației în contextul tehnologic actual și determinarea cu care practicienii educației fac apel, din ce în ce mai des, la aplicații, software, instrumente IT, Internet. Astfel, noi programe naționale de integrare a TIC în educație nu pot fi decât salutare, cu condiția respectării unor principii evidențiate de experiențele ultimilor 10 ani, în principal cel referitor la abordarea integrată a tuturor componentelor cheie: politici educaționale, echipamente, conectivitate, conținut digital, formarea cadrelor didactice. Articolul trece în revistă, pe scurt, câteva elemente de oportunitate privind o posibilă intenție de lansare a unui program de ameliorare a educației prin introducerea TIC.

Din perspectiva pregătirii resurselor umane pentru societatea și economia românească, noile tehnologii oferă **acces la instrumente necesare pentru secolul XXI**. Generațiile care intră acum în școală vor finaliza studiile și vor intra pe piața muncii în 2024-2030, atunci când aproape toate aspectele vieții sociale, culturale, personale și, mai ales, profesionale vor solicita utilizarea tehnologiilor. Școala trebuie să le formeze competențele digitale — nu doar cele ce țin de utilizarea

computerului (prin orele de TIC și de informatică), ci și cele care vizează instrumentele suport pentru diverse domenii de cunoaștere; exemple: documentare, înțelegerea și utilizarea hărților digitale/GPS (prin activități specifice la Geografie), realizarea de simulări (Fizică, domenii tehnologice – învățământul profesional), efectuarea de experimente diverse (Chimie), calcule matematice complexe și statistici etc.

Din perspectiva cadrelor didactice, noile tehnologii:

- le oferă profesorilor **o parte dintre resursele necesare** pentru a desfășura activități interesante, motivante, adecvate realităților actuale
- sunt un **instrument necesar în ziua de astăzi pentru dezvoltare profesională** continuă: colaborare cu alți profesori prin Internet, participare la comunități online de practică, acces la resurse variate, noutăți în domeniul disciplinei predate, știri și informații în domeniul educației, crearea și publicarea de articole, realizarea de cercetări și documentare
- contribuie la **schimbarea atitudinilor, motivației și mentalității** cadrelor didactice în direcția creșterii calității predării.

Din perspectiva instituțiilor școlare, noile tehnologii sunt un instrument necesar pentru dezvoltare instituțională: prezentarea ofertei educaționale pe Internet pe website-ul școlii, acces la instrumente administrative și manageriale, accesul la informații și oportunități de colaborare etc.

Din perspectivă pedagogică/a procesului educațional:

- Noile tehnologii și resursele digitale susțin **abordări noi în predare-învățare-evaluare**, în concordanță cu noile teorii psihologice ale învățării și cu abordările curente pedagogice
- Incorporarea TIC în sistemul de educație are profunde implicații pentru organizarea și metodele de predare-învățare. După o perioadă de acomodare, folosirea noilor tehnologii conduce la o **creștere a calității procesului educativ**.
- Concluziile cercetărilor de până acum arată că noile tehnologii fac învățarea mai eficientă, **facilitează învățarea individualizată și promovează învățarea în cooperare**.

Din perspectiva sistemului de educație:

- Noile tehnologii favorizează un set de practici inovative, constituind un model și un **catalizator de schimbare** pentru toate componentele sistemului de învățământ.
- Asigurarea **accesului la TIC pentru toți** este un obiectiv prioritar al Comunității Europene, de atins prin asigurarea echipamentelor și software-ului educațional necesar. (European Commission, Directorate-General for Education and Culture. Education and training in Europe: diverse systems, shared goals for 2010. Brussels, 2002, pp. 18 – Obiectivul 1.3)
- TIC este al patrulea dintre cei 16 indicatori ai Comisiei Europene pentru măsurarea calității și performanței instituțiilor de învățământ.
- Competența digitală este una dintre cele opt

competențe-cheie formulate de Comisia Europeană.

- România ocupă penultimul loc în Europa în ce privește asigurarea accesului la TIC pentru educație.

Inițiative curente în alte țări: **S.U.A.:** Obama wants schools to speed digital transition (<http://usatoday30.usatoday.com/news/education/story/2012-01-31/schools-e-textbooks/52907492/1>) **Coreea de Sud:** Ce se întâmplă când manualele sunt (doar) în format digital? (<http://www.elearning.ro/manuale-in-format-digital>) **Macedonia:** First 1:1 Technology Integration Program in Balkans (http://download.intel.com/education/transformation/Ed_Transformation_CS_Macedonia_LoRes.pdf) **Portugalia:** Magellan – One-to-One Laptop Schools (http://en.wikibooks.org/wiki/One-to-One_Laptop_Schools/Portugal)

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/oportunitatea-unui-program-de-integrare-a-tic-in-eduatie>)

Vizita de studiu: Developing digital competence through innovative approaches

De Florin-Cristian Ochia

Participarea la vizita de studiu din Marea Britanie mi-a permis să cunosc și să valorizez eforturile țărilor participante în găsirea de soluții la problemele actuale ale învățământului european. Printre preocupările acute care frământă sistemele de educație europene se regăsește necesitatea dezvoltării competențelor digitale ale educatorilor și elevilor. Toți participanții la vizită au recunoscut beneficiile utilizării tehnologiei informației și comunicației în toate aspectele procesului didactic. Au fost dezbătute și probleme privind identitatea profesională, siguranța în mediul on-line, alfabetizarea IT (inclusiv copyright, plagiat).

În perioada 12 -16 martie 2012 am participat la vizita de studiu cu tema "Developing digital competence through innovative approaches", desfășurată în localitatea Falmouth, Cornwall, Marea Britanie. Această vizită de studiu a fost finanțată de către Comisia Europeană prin Programul de Învățare pe Tot Parcursul Vieții, Programul transversal, acțiunea cheie 1.1. Vizite de studiu. Prezint în cele ce urmează câteva aspecte relevante ale vizitei de studiu.

Instituția organizatoare, Cornwall Learning — departamentul de formare și dezvoltare al autorității locale pentru educație, sprijină educația locală prin:

- consultanță, consiliere și formare în educație

- promovarea și susținerea educației non-formale
- facilitarea legăturii școlilor cu mediul de afaceri
- sprijinirea dezvoltării competențelor antreprenoriale, cunoașterea și înțelegerea funcționării afacerilor
- cursuri de formare pentru adulți

La această vizită s-au întâlnit 16 participanți din 11 țări europene - cadre didactice, directori, coordonatori, oficiali din instituții diverse: școli primare, gimnaziale, liceale, centre de formare a adulților, instituții guvernamentale.

Activități realizate în cadrul vizitei:

1. Introducere în sistemul britanic de educație, cu referire deosebită la regiunea Cornwall. În ceea ce privește TIC, am remarcat:

- școlile sunt evaluate la fiecare 3 ani de către Ofsted (Office Standards for Education), inclusiv din perspectiva utilizării TIC, raportul evaluării se publică pe Internet;
- siguranța copiilor în școli este evaluată și monitorizată permanent
- școlile oferă servicii extinse ("extended services"): activități after-school pentru elevi (dans, muzică, sport, calculator, pregătire remedială și de performanță, etc.), dar și pentru părinți: consiliere, inițiere calculator, siguranță online.
- toate școlile sunt conectate la Internet; se utilizează platforme online de învățare;
- părinții au acces online la rezultatele elevilor.
- cercetări recente relevă faptul că 95% dintre elevii din Cornwall au acces la domiciliu la calculator și conexiune Internet.
- Tehnologia Informației și a Comunicațiilor este disciplină obligatorie în gimnaziu.

2. Vizită educațională la Tremough University Campus.

- utilizarea TIC: biblioteca virtuală - cărți electronice, reviste, imagini, video
- producție media asistată de calculator : animație, fotografie, audio-video.
- proiectare asistată de calculator pentru producție în artă și design

3. Vizită educațională la Hayle Community School

- Aproximativ 700 elevi cu vârsta între 11 și 16 ani
- Specializări în limbi străine, afaceri și spirit antreprenorial, cu performanțe certificate de premii naționale acordate școlii
- Videoconferințe pentru a sprijini colaborarea internațională, învățarea limbilor străine, conștientizarea diversității culturale; echipamente speciale de videoconferință, Skype.
- Platforme de e-learning: Frog (comercial)
- Table interactive în toate sălile de clasă
- Filtrarea informațiilor disponibile online elevilor în laboratorul de informatică, serviciu oferit de organizația non-profit South West Grid for Learning

- International Week – săptămână cu tematică internațională în care se organizează conferințe online cu școli partenere din lume și lecții cu tematică internațională
- The Barracudas' Bank" – competiție jurizată de oameni de afaceri locali, prin care elevii sunt încurajați să-și dezvolte spiritul antreprenorial prin conceperea și prezentarea unui produs care ar putea fi vândut turiștilor în magazinele din comunitate.

4. Prezentări oferite de specialiști în domeniul educației și TIC, dezbateri

- Oportunități de utilizare a învățării online (platforma Moodle) în scopul dezvoltării strategice, instruirii și învățării
- Cerințele de calitate impuse de Ofsted privind infrastructura TIC a școlilor și instruirea în TIC
- Curs online Staying Safe and Savvy in a Connected World — privind siguranța în mediul virtual
- Instrumente online de autoevaluare organizațională privind asigurarea siguranței elevilor în mediul online
- Dezbateri privind identitate profesională, siguranța în jocurile on-line, Cyber-bullying, alfabetizarea IT (copyright, plagiat), site-uri de încredere, resurse pentru părinți

5. Concluzii evidențiate de participanți și menționate în raportul de grup

- Toți participanții utilizează TIC în procesul de instruire
- Utilizarea laptop-urilor, tablelor interactive, echipamentelor de proiecție este răspândită în majoritatea țărilor participante
- Anumite școli utilizează tablete în educație și soft educațional specific pentru diverse discipline

S-a evidențiat necesitatea perfecționării permanente a profesorilor atât în specialitate dar și în privința metodelor și a noilor abordări. Participanții au convenit că formarea cadrelor didactice în utilizarea TIC în educație este mai eficientă dacă este realizată de către cadre didactice.

Siguranța în mediul online este o problemă în toate țările UE. De altminteri, toate țările participante întâmpină probleme similare în utilizarea TIC în educație: găsirea celor mai bune modalități de includere a TIC în învățare, lipsa echipamentelor adecvate în școli, proiectarea curriculum-ului TIC, dezvoltarea profesională a profesorilor, identificarea celor mai potrivite medii de învățare pentru elevi.

Consider că participarea la vizita de studiu a avut un impact deosebit în sensul creșterii nivelului competențelor mele profesionale și va avea un efect pozitiv asupra instituției unde lucrez.

Acest articol reflectă doar punctul de vedere al autorului, iar Comisia Europeană nu este responsabilă pentru modul în care este folosit conținutul informației.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/developing-digital-competence-through-innovative-approaches>)

Responsabilizare și cogniție în comunicarea didactică

De **Victoria Encica**

Articolul de față reunește un mai vechi discurs de interes personal față de comunicarea didactică. Micro-studiul este rezultatul parcurgerii a două cursuri extrem de provocatoare despre inteligența emoțională și a unei cercetări aplicate unui eșantion de 15 de elevi pe principiul ascultării active și folosirii metodei propuse mai jos bazată pe metoda mesajelor EU, evidențiată de Thomas Gordon.

Educarea limbajului non-agresiv și eficientizarea comunicării interumane sunt repere care au stat la baza unei serii de studii serioase în domeniile amintite în America și în Europa în perioada postmodernistă, mai exact după anii 1960. Thomas Gordon lansează primul program de formare a părinților eficace în 1962, dr. James Dobson editează un studiu despre modalitățile neagresive de disciplinare ale non-adultului în 1970, dr. Marshall Rosenberg publică în 1975 studiul *Comunicarea nonviolentă. Un limbaj al vieții*, iar lista autorilor avea să se extindă impresionant pe continentul american, ulterior în Europa și, recent, la noi în țară. Tehnicile de relaționare socială se pot ameliora, dar trebuie luat în considerare principiul prin care comunicarea verbală poate perturba relațiile în aceeași măsură în care le poate favoriza. Mai mult decât atât, așa cum s-a spus deja, ea poate provoca tulburări grave și la nivelul definirii personalității și al Sinelui Social.

Comunicarea pedagogică reprezintă un discurs al valorilor umane, un spațiu al dezinhibării lingvistice, al anulării complexelor psihice și al implementării și dezvoltării creativității. Pentru a atinge stadiul superior, însă, ea trebuie să fie rezultatul unui amplu proces mintal și al unui calcul prestabilit. Comunicarea didactică nu devine eficientă decât atunci când este fundamentată pe respect reciproc. Această premisă a reprezentat sursa de inspirație în proiectul de formare în eficacitatea umană conceput de dr. Thomas Gordon în 1970. Metoda Thomas Gordon, emisă odată cu apariția studiului *Parent Effectiveness Training* (tradusă la noi în 2008) merită recunoașterea internațională, iar cu această ocazie se pot expune rezultatele aplicării ei în grupurile mici și mari de elevi. Metoda propusă de Th. Gordon are la bază un principiu simplu, și anume acela că orice individ are în cuprinsul său psihic acea capacitate de elaborare de soluții pentru orice problemă din imediata realitate. Elevul, implicit, își poate soluționa singur problemele cu ajutorul câtorva îndrumări, fapt care îi conferă încredere în sine și îi favorizează dezvoltarea simțului responsabilității. Însă acest lucru nu poate fi valorificat decât într-un mediu relațional eficient, ceea ce implică, după spusele autorului amintit, sinceritatea (care permite fiecăruia să se exprime deschis), grija

față de ceilalți (care permite ca fiecare să se simtă apreciat și stimat), solidaritatea (care înlocuiește dependența și supunerea), individualitatea (care permite dezvoltarea propriei creativități), respectul nevoilor celorlalți (care elimină privilegiile și frustrările).

Comunicarea este liantul psihic și social al acestor caracteristici și, de altfel, singura cale de a realiza eficient activitatea pedagogică. În plus, trebuie evitate cele douăsprezece obstacole în comunicare, iar practicarea mesajului EU și al ascultării active facilitează relațiile dintre profesori și elevi. La nivelul orelor de consiliere și orientare, aceste metode, de asemenea, își dovedesc eficiența, însă nu numai acolo. Aplicând grupurilor de elevi ascultarea activă, bazată însă pe respect reciproc, fără de care nu se poate pune în practică, se observă că aceștia reacționează surprinzător de pozitiv și, în plus, caută să imite și ei modelul. Această metodă psihologică reprezintă, de fapt, aceea situație optimă de comunicare la care făcea trimitere Jean-Claude Abric, situație în care locutorii unei situații de comunicare nu simt disconfort în niciun chip la purtarea discuției, pentru că niciunul nu se simte hărțuit sau analizat, ci pur și simplu ascultat. Comparând cu un alt studiu savant, o formă a ascultării active apare la Marshall Rosenberg cu numele de „observare fără evaluare”, situație care derivă din filosofia indianului J. Krishnamurti pentru care „observarea fără evaluare este forma supremă a inteligenței umane”. Prin ascultare, cel care își expune problema are posibilitatea de a-i descoperi cauzele reale și de a le soluționa sau, cel puțin, elimina din subconștient, unde zăceau supărătoare și atacau conștientul cu fiecare ocazie. În schimb, cel care ascultă nu are obligația de a se încălca emoțional cu problemele celuilalt, ci doar de a-l asculta și a-i modera discuția cu propriul sine. Prin întrebări care nu sunt incomode, el îl ajută pe primul să identifice problema, fără să-i expună soluția sa personală. Se realizează astfel o situație de simpatizare, deci de agreere și înțelegere a situației celuilalt, și nu de empatizare, adică de identificare cu o situație sau cu o persoană, situație care nu este întotdeauna benefică. O problemă tratată cu „eu te ajut să înțelegi, dar soluția o poți găsi doar tu” se rezolvă cu totul altfel decât o problemă tratată cu „eu, dacă aș fi în locul tău, aș proceda așa...”. O astfel de situație, în care metoda ascultării active propusă de Th. Gordon aduce reale rezultate, a fost aplicată de autoarea studiului de față pe un eșantion de 15 elevi, cu diferite probleme, dezbătute pe parcursul a 60 de zile. Aplicând, nu fără dificultăți — căci exercițiul este mama învățării -, metoda gordiană, am constatat că se pot obține rezultate, iar medierea unui psiholog devine o soluție ulterioară.

În altă ordine de idei, exersarea mesajului EU și practicarea implicită în grupurile de elevi are mai multe avantaje, printre care faptul că discursul este inedit pentru elev sau student și, prin aceasta, el este totodată ușor agreat de aceștia, sau faptul că el are o mult mai profundă ancorare psihică și un efect mult mai benefic pentru conștiința elevului comparativ cu mesajul TU. Mesajele TU focalizează ținta, formulează acuzații și pot leza intimitatea celuilalt, în timp ce mesajele EU emit judecăți personale, sunt nonviolente și privesc consecințele interacțiunii asupra Sinelui, fără să pună acțiunile negative în spatele celuilalt. În fond, mesajele EU sunt fundamentate pe etica morală a creștinului sau pe principiul politeții pozitive.

Mesajele EU nu înseamnă doar plasarea tuturor discuțiilor sub

semnul pronumelui personal sau sub semnul mărcilor verbale de persoana I, ci înseamnă o permanentă conștientizare a efectului pe care îl are emiterea mesajului, precum și a sentimentelor implicite. Astfel, mesajul EU ajută la stabilirea confortului lingvistic și social, este bazat pe sinceritatea personală și are ca finalitate imediată soluționarea definitivă sau cel puțin temporară a situației conflictuale. De pildă, un elev deranja ora prin excesul său de activitate lingvistică, datorat probabil plictiselii sau oboselii ultimei ore de curs pe ziua respectivă. Profesorul i-a atras atunci atenția, însă după cinci minute el și-a reluat activitatea. Atunci, profesorul i-a spus: „Când faci gălăgie, mă deranjezi și nu-mi pot transmite mesajul către colegii tăi”, urmând modelul propus de Th. Gordon și preluat de M. Rosenberg. Elevul a înțeles situația și a căutat să nu mai deranjeze profesorul, pe care, de altfel, îl aprecia. Măhnirea implicită din mesaj a ajuns la urechile elevului fără să fie nevoie să-l jignească pe acesta, să-l ironizeze sau să-l ignore, aspecte care l-ar fi înverșunat în loc să rezolve situația.

Dincolo de aspectul său social și performativ, comunicarea reprezintă și un act spiritual. Nu este mai puțin adevărat faptul că deseori „cuvintele sunt instrumente sărace pentru comunicarea stărilor sufletești”, însă merită întreg efortul de cele mai multe ori. Astfel, în mod special în domeniul educațional, comunicarea este o dependență, iar eficientizarea sistemului în ansamblu este strâns legată de armonizarea limbajului, ceea ce face ca importanța sa să sporească odată cu fiecare generație și cu fiecare nouă descoperire în domeniu și nu numai.

Repere bibliografice – Abric, Jean-Claude: *Psihologia comunicării: teorii și metode*, Polirom, Iași, 2002; – Dewey, John: *Democrație și Educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972; – Dobrescu, Paul, Bărgăoanu, Alina, Corbu, Nicoleta: *Istoria comunicării*, Editura Comunicare.ro, București, 2007; – Dobson, James: *Îndrăznește să disciplinezi*, Editura Imago Dei, Oradea, 2005; – Georgescu, Matei: *Introducere în psihologia comunicării*, Editura Fundației România de Măine, București, 2007; – Gordon, Thomas: *Manualul părinților eficace*, Editura Tritonic, București, 2008; – Rosenberg, Marshall, B.: *Comunicarea nonviolentă – un limbaj al vieții*, Editura Elena Francisc Publishing, București, 2006.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experientedidactice/responsabilizare-si-cognitie-in-comunicarea-didactica>)

Noi metode de predare a matematicii și fizicii

De **Adriana Maris**

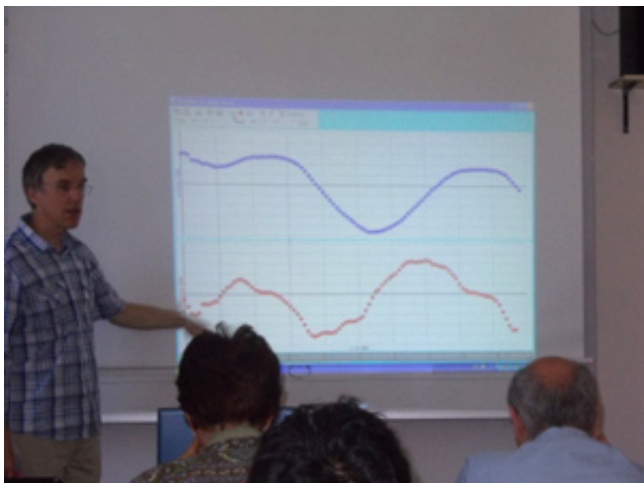
Profesorul de fizică Tine Golez, de la Liceul Clasic Diocesan din cadrul instituției "Sf. Stanislav" din Ljubljana a condus sesiuni de formare a profesorilor în care s-au utilizat instrumente de la cele mai simple – rigla gradată, metronom, hârtie și creion – până la senzori de mișcare, lansator cu aer comprimat, dispozitiv care trasează automat graficul mișcării și al vitezei sau instrumente performante de laborator, specifice experimentelor de fizică pentru elevii din lotul de performanță. De la măsurarea distanțelor între două puncte și înscrierea datelor în tabele și până la paralaxa lunii, s-au evidențiat cu fiecare ocazie aspectele științifice, metodice, curriculare și extracurriculare și modul în care elevilor le poate fi captat interesul pentru studiul temeinic al matematicii și fizicii. Formatorul a acordat o atenție deosebită trasării graficelor cu acuratețe și a interpretării lor, atât pentru elevii din ciclul secundar inferior, cât și pentru cei din ultimii ani de liceu, cunoscători de analiză matematică...

În perioada 20-24 august 2012, s-a desfășurat la Ljubljana, în Slovenia, cursul "Noi metode de predare a matematicii și fizicii – abordare practică și interdisciplinară". La curs au participat 23 de profesori care predau discipline realiste în învățământul secundar din Austria, Franța, Grecia, Croația, Italia, Letonia, Portugalia, România și Turcia. Țara noastră a fost reprezentată de 9 cadre didactice, profesori de matematică și de fizică.

Cursul, care s-a desfășurat atât în modernă clădire a Facultății de matematică și fizică a Universității din Ljubljana, cât și în impunătoarea instituție centenară "Sf. Stanislav", a îmbinat armonios sesiuni de prezentare cu seminarii și activități practice, experimente, creare/rezolvare de probleme, etc.

Prof. dr. Simon Zell de la Universitatea Pedagogică din Schwäbisch Gmünd, Germania, a prezentat câteva aplicații interdisciplinare ale geometriei în diferite ramuri ale biologiei, realizate cu elevii de gimnaziu și a atras atenția asupra importanței experimentelor și conceptului de variabilă. Tot el a condus o sesiune în care cursanții, în grupuri internaționale de 2 – 3 profesori, au realizat ei înșiși materiale interdisciplinare: prezentări pentru introducerea unor concepte, fișe de lucru, utilizarea unor soft-uri didactice pentru simularea unor situații reale, foi de calcul tabelar, etc. Toate aceste materiale au creat o bază de date ce a fost distribuită tuturor participanților la curs, pentru a putea fi folosită în activitatea didactică.

Dr. doc. Damjan Kobal, matematician la Universitatea din Ljubljana, a prezentat aspecte privitoare la utilizarea tehnologiei la clasă și în viața de zi cu zi, a insistat asupra importanței motivației în predare și a dezvăluit idei tehnico-matematice simple, care implică folosirea matematicii atât în înțelegerea fenomenelor, cât și în optimizarea rezultatelor. Tot el a condus o sesiune de lucru în care cursanții și-au dezvoltat abilitățile de utilizare a soft-ului GeoGebra, atât din punct de vedere tehnic, cât și al detaliilor de prezentare. Nu în ultimul rând, el a pledat pentru știință și bun simț în activitatea profesională și în viața personală.

Prezentarea examenului de bacalaureat din Slovenia – de către profesoara de matematică Urška Rihtarsič, de la Liceul Bežigrad, Ljubljana, a condus la discuții libere prelungite nu doar despre examenele de final de ciclu din țările europene, ci și despre curriculum, structura anului școlar, modul de organizare și desfășurare a evaluărilor și modul în care tinerii pot avea acces la studiile superioare. A urmat o sesiune de lucru în care profesorii participanți, în grupe de câte 4, au rezolvat subiectele date la ultimul examen de bacalaureat și au discutat concret baremul și modalitățile de evaluare.

În programul cursului a fost prevăzută o excursie tematică la lacul Bohinj, unde, datorită posibilității de ascensiune rapidă cu telecabina pe muntele din apropiere, s-au putut face măsurători ale presiunii folosind instrumente din laboratorul de fizică. Aceste măsurători au condus apoi la desfășurarea unor alte activități științifice în zilele următoare. Activitatea a revelat valențele educative pluridisciplinare pe care le poate avea o excursie organizată cu elevii, care poate implica și disciplinele realiste (fizica, matematica), alături de istorie, geografie, arte sau educație fizică. La cererea participanților la curs, programul a fost suplimentat cu o altă excursie, la Postojna, peștera cu cel mai lung traseu din lume deschis vizitatorilor, și la castelul Predjama, din apropiere.

Motivați de experiența de care am beneficiat, am realizat un site cu materiale, fotografii și impresii despre activitățile desfășurate, care poate fi accesat la adresa <https://sites.google.com/site/newteachingmathematics/home>

Consider că aceste mobilități ajută cadrele didactice nu doar să se perfecționeze profesional, tehnic, lingvistic, ci și să ia contact cu alți profesori din alte țări europene, pentru a afla modul în care se desfășoară activitățile educaționale, ce metode dau rezultate mai bune pe alte coordonate geografice, cum reușesc alți profesori să motiveze elevii pentru studiu. Discuțiile internaționale, organizate sau spontane, despre curriculum, structura anului școlar și modul de desfășurare a examenelor de final de ciclu duc la o mai bună înțelegere a sistemului nostru de învățământ comparativ cu al celorlalte țări, iar implementarea cunoștințelor dobândite în munca la clasă sau în activitățile extracurriculare conferă educației o dimensiune europeană. Elevii noștri au nevoie de profesori cu o viziune de ansamblu asupra învățământului european în contextul globalizării tot mai accentuate și al posibilităților care li se oferă mai nou pentru studiul în străinătate.

Participarea la curs s-a realizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, prin Programul Sectorial Comenius de Formare Continuă pentru Personalul Implicat în Educație din Învățământul Preuniversitar.

Programul Comenius este prima componentă a Programului de Învățare pe Tot Parcursul Vieții. Acesta se adresează instituțiilor de învățământ preuniversitar, de stat și private, și tuturor membrilor comunității educaționale care își desfășoară activitatea în acest sector. Comenius sprijină financiar realizarea de parteneriate școlare, proiecte de formare a personalului didactic, rețele de parteneriat școlar, precum și participarea la stagii de formare inițială și continuă pentru a crește calitatea și a consolida dimensiunea europeană în educație.

Programul Sectorial Comenius, la nivel european, urmărește să implice în activități educaționale de cooperare cel puțin trei milioane de elevi până în anul 2013. De asemenea, Comenius urmărește dezvoltarea cunoașterii și înțelegerii diversității culturale și lingvistice europene în rândul profesorilor și elevilor și sprijinirea elevilor pentru a dobândi competențele și abilitățile necesare dezvoltării personale pentru integrare profesională și cetățenie activă. Comenius pentru mobilități individuale se adresează cadrelor didactice din învățământul preuniversitar și are ca scop îmbunătățirea calității educației școlare prin participarea acestora la stagii de formare continuă. Anual, evenimentele la care cadrele didactice din România se pot înscrie pentru participare sunt publicate de ANPCDEFP pe pagina institutiei: anpcdefp.ro.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați

Francofilie versus francofobie

De **Sorina Gherghel**

În ultimul timp ne întrebăm mulți dintre noi, profesorii de limba franceză mai ales, cum de mai suntem francofoni atâta timp cât la televizor auzim numai lucruri negative despre români de la francezi. De cele mai multe ori majoritatea criticilor se îndreaptă spre rromi, dar ne întrebăm cât oare mai suntem de francofili?

Sonoritatea limbii franceze este încă favorită unor persoane care au afinități deosebite din diverse motive (adorarea unui fost profesor din generală, liceu sau facultate, a modei și parfumurilor franțuzești, a culturii și istoriei Franței, a vinurilor de Bordeaux etc). Am întâlnit persoane care mi-au spus că ar fi preferat să studieze limba franceză decât limba germană în generală și liceu, dar din diverse motive, independente de voința proprie, au învățat fără tragere de inimă altă limbă. Acest lucru spune încă multe despre neregulile unui sistem de învățământ care nu respectă toate opțiunile elevului.

Sunt și cazuri în care se întâmplă ca elevii să-și dorească să aprofundeze până la un anumit nivel o limbă străină, fără însă a-l interesa participarea la concursuri și olimpiade. La un moment dat realizează că e mult mai important să aleagă o limbă străină care să-l ajute mai bine să câștige un loc de muncă. Cel mai mult însă îi motivează nota. Iar dacă disciplina nu-l interesează aproape deloc, te roagă să-i scuzi, că au de învățat la alte materii mai importante. Să nu-i stresezi cu o materie mai nesemnificativă...

Franceza astăzi este o limbă cu putere medie de manifestare față de limba engleză, care tinde să devină fără mult efort o *lingua franca*.

Motivele sunt următoarele:

1- Majoritatea elevilor, chiar de la clasele de filologie, nu mai au suficientă motivație deoarece nu întrevăd multe șanse de angajare, burse etc. în viitor cu o facultate de Filologie.

2- Perioada napoleoniană a supremației Franței a trecut, deși e adevărat că Franța nu e de neglijat încă în tratativele cu UE.

3- Majoritatea oamenilor trec pe primul loc astăzi obținerea unui venit imediat și cultura a trecut printre ultimele locuri.

4- Tot mai puțini elevi doresc să opteze în facultate pentru limba franceză.

5- Limba spaniolă este pe locul 2 pentru o mare parte dintre elevi.

6- Franța a devenit pretențioasă și săracă în oferta de locuri de muncă, premii; la fel și țările francofone — de ex., Quebec.

7- Majoritatea elevilor sunt interesați mai mult de notă decât de a ști.

8- Cel mai ușor se învață în mediul de origine al limbii pe care puțini au șansa să-l cunoască fizic, chiar și dintre profesori.

9- Am preferat limba franceză într-o perioadă de influențe comuniste rusești, dar astăzi franceza rămâne mai mult o limba de predare folosită cel mai mult în relațiile oficiale/diplomatice în România.

10- Puțini dintre profesorii de limba franceză au un mare entuziasm generat de rezultate meritorii pentru contacte extraordinare cu Franța cu elevii.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/francofilie-versus-francofobie>)

Curs Comenius: Hands-on Universe, Europe. Bringing frontline interactive astronomy in the classroom

De **Violeta Iaceniuc**

Articolul este o activitate de diseminare a cursului Comenius desfășurat la Paris, în iunie 2012. Din păcate, numărul de cursuri din baza de date europeană, organizate special pentru profesorii de științe, este foarte mic. Poate și de aici se poate trage concluzia că interesul general pentru științe este relativ scăzut și că ar trebui luate niște măsuri pentru a păstra științele în inima societății. Exact aceasta este ideea proiectului EU-HOU.

În perioada 4-8 iunie 2012 am participat la cursul „EU-HOU: Hands-On Universe, Europe. Bringing frontline interactive astronomy in the classroom.” Cursul a fost organizat de către membrii proiectului EU-HOU, Anne Laure Melchior și Gilles Chagnon, profesori la Universitatea Pierre și Marie Curie din Paris (UPMC), universitate subordonată prestigioasei Universități Sorbona.

Participarea mea la acest curs a fost posibilă datorită finanțării primite de la ANPCDEFP (Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale) în urma evaluării aplicației depuse la termenul limită 16 ianuarie 2012. Toate informațiile necesare pentru obținerea unui grant în vederea participării la un curs de formare în țările europene se găsesc pe pagina web a agenției, www.llp-ro.ro, secțiunea Comenius, acțiunea “Mobilități individuale de formare continuă”.

În urma analizei chestionarelor date elevilor de 15 ani din țările europene, s-a constatat că interesul acestora pentru științe este procentual mic, în special pentru fete. O soluție la acest dezinteres generalizat ar putea fi astronomia, cu misterele și întrebările ei, prezentată nu prin prelegeri plictisitoare și greu de urmărit, ci interactiv, folosind mijloace moderne. Astfel a luat naștere proiectul EU-HOU, o colaborare între sute de profesori și oameni de știință din 14 țări, al cărui scop este de a stimula interesul elevilor pentru știință prin intermediul astronomiei. Șansa de a utiliza date astronomice reale pentru a investiga vulcanii și craterele de pe Marte sau lunile lui Jupiter, de a descoperi o nouă planetă în afara Sistemului Solar, îi poate conduce pe elevi în lumea minunatelor descoperiri științifice și poate entuziasma pe micul cercetător științific ascuns în fiecare ființă umană, indiferent de vârstă. Analiza datelor astronomice reale se poate realiza cu ajutorului softului SalsaJ, special elaborat pentru scopuri educaționale, ușor de înțeles și de utilizat. Mai multe informații despre proiect și multe resurse utile profesorilor de fizică se pot găsi pe pagina web a proiectului www.euhou.net.

Revenind la cursul „EU-HOU: Hands-On Universe, Europe. Bringing frontline interactive astronomy in the classroom”, nu aş putea găsi decât cuvinte de maximă apreciere a profesionalismului cu care a fost organizat. Activitățile de formare au fost conforme cu programul prezentat în baza de date europeană, la care s-au mai adăugat prezentări și rapoarte referitoare la tranziția planetei Venus, eveniment de maximă importanță astronomică ce a avut loc chiar în perioada cursului, în dimineața zilei de 6 iunie.

Abordarea pedagogică a fost excelentă, fiecare prelegere pe o anumită temă fiind urmată de activități practice și exerciții cu SalsaJ, legate de tema studiată. Calculatoarele din sala de curs au funcționat ireproșabil, fiind pregătite cu directoare speciale pentru curs în care erau toate materialele necesare. Activitățile realizate în fiecare zi au fost evaluate la finalul zilei, prin metode extrem de moderne (clickere care ni se înmânau la final și cu care răspundeam la întrebările de evaluare ale tuturor activităților realizate în acea zi). Materialele pe baza cărora s-au prezentat temele au fost prezentări PowerPoint pe baza cărora formatorii au vorbit liber, pentru exercițiile TIC au fost concepute fișe de lucru cu instrucțiuni pas cu pas, foarte bine realizate. Pentru activitățile practice de asemenea am primit instrucțiuni scrise detaliate pe baza cărora am montat galileoscopul și am construit un spectroscop din materiale aflate la îndemână oricui. La finalul cursului am primit un stick cu toate fișierele cu documentele utilizate în timpul cursului.

La acest curs au participat 15 profesori din România, Grecia, Turcia, Lituania, Portugalia, Anglia și Franța.

Organizatorii cursului au oferit fiecărui participant un galileoscop, pentru observații astronomice cu elevii. Acest model de galileoscop a fost lansat cu ocazia Anului Internațional al Astronomiei 2009. Este de fapt o lunetă de bună calitate și cu preț mic, fiind ușor de asamblat. Cu acesta se pot observa obiectele cerești care l-au fascinat pe Galileo Galilei acum 400 de ani: craterele și munții de pe Lună, fazele lui Venus, inelele lui Saturn și alte stele invizibile cu ochiul liber. O altă activitate practică a fost realizarea unui spectroscop. Spectroscopul, construit din elemente la îndemână oricui, permite vizualizarea spectrelor diferitelor surse de lumină. Ca rețea de difracție s-a

folosit o porțiune a un CD curățat de folia superioară.

S-au organizat patru sesiuni de observații astronomice cu telescopul aflat pe acoperișul Universității Sorbona. Întâmplarea a făcut ca seria mea să fie cea mai norocoasă din punct de vedere al condițiilor meteo. Am putut observa Soarele și petele solare, atât direct cât și proiectate pe un ecran improvizat. După ce soarele a apus, am făcut un tur al cupolei pentru a admira panorama oferită de Paris. Apoi am coborât în clădire pentru a ni se prezenta modul în care se realizează și se verifică oglinzile telescoapelor în atelierul aflat cu un etaj mai jos. Când s-a întunecat suficient, am observat: sistemul stelar Castor, planeta Marte, planeta Saturn și cei doi sateliți vizibili Rhea și Titan, Alcor și Mizar, stele care fac parte din Ursa Mare.

În cadrul proiectului EU-HOU s-a dezvoltat un program informatic numit SalsaJ, cu care am făcut cunoștință în timpul cursului. Folosind softul SalsaJ, elevii și profesorii pot face din Univers propriul lor laborator. Exercițiile sunt concepute pentru a permite elevilor să utilizeze date astronomice reale pentru a găsi o planetă nouă, pentru a explora vulcanii de pe lunile lui Jupiter, pentru a clasifica stelele sau pentru a cântări o galaxie!!! Fiecare exercițiu este bazat pe date astronomice reale și oferă instrucțiuni detaliate despre afișare, analizare și interpretare utilizând SalsaJ.

Un alt aspect interesant al cursului a fost accesul pe care l-am primit la telescoapele Faulkes. Proiectul telescoapelor Faulkes este o parte educațională a rețelei LCOGTN (Las Cumbres Observatory Global Telescope Network). Scopul acestui proiect este furnizarea accesului gratuit la telescoapele robotizate și a unui program educațional pentru a încuraja implicarea profesorilor și elevilor din Marea Britanie în educație bazată pe cercetare. Deși inițial numai școlile din Marea Britanie au avut acces la aceste telescoape, acum au și alți parteneri din întreaga Europă. Participarea la cursul EU-HOU este unul dintre criteriile după care se poate acorda acest acces (m-am înregistrat și am primit 30 de minute credit pentru observații). Accesul la resurse este gratuit și imagini realizate cu telescoapele, precum și alte resurse utile se pot găsi la adresa web a acestui proiect: www.faulkes-telescope.com.

În concluzie, a fost un stagiu de pregătire realizat cu mare profesionalism, de un grup excepțional de formatori. Pot să spun despre acest curs că a fost o experiență extraordinară, o modalitate de a cunoaște profesori de fizică din Europa, de a face schimb de experiență cu aceștia și de a pune bazele unor colaborări viitoare care să conducă la creșterea dimensiunii europene a școlii sucevene.

Mai multe informații și imagini din timpul cursului puteți găsi la adresa www.violett2012.blogspot.ro.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/interactive-astronomy-in-the-classroom>)

Vizită de studiu: Dezvoltarea profesională continuă pentru creșterea calității predării

De **Madalina-Camelia Vaduva**

Desfășurată în Białystok, Polonia, vizita de studiu a urmărit identificarea unor soluții inovative de dezvoltare profesională a cadrelor didactice, în vederea creșterii calității predării. Au fost evidențiate abordările comune și specifice, dificultățile întâmpinate în implementarea politicilor naționale privind tema vizitei, precum și soluțiile inovative propuse de gazde și de participanții la vizită. S-a analizat măsura transferabilității bunelor practici observate în cadrul vizitelor făcute în școli din regiune sau prezentate de experți din domeniul formării, practicieni, participanți, în sistemele naționale de formare proprii. S-a creat o rețea de colaborare permanentă pentru a facilita crearea de parteneriate în vederea unor proiecte viitoare.

Vizita de studiu *Teachers' professional development for raising the quality of teaching - Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice în vederea creșterii calității predării* s-a desfășurat la Białystok- Polonia în perioada 11-15 iunie 2012, fiind finanțată de către Comisia Europeană prin Programul de Învățare pe Tot Parcursul Vieții, Programul transversal, acțiunea cheie 1.1. Vizite de studiu.

Centrul de formare a profesorilor din Białystok a organizat această vizită de studiu pentru a împărtăși realizările proprii în ceea ce privește dezvoltarea profesională a cadrelor didactice dar și pentru a realiza schimburi de experiență cu reprezentanții și colaboratorii instituțiilor similare din țări europene.

Participanții la vizită au învățat despre:

- Programele de pregătire avansată a personalului managerial, a consilierilor metodici, șefii departamentelor de control, școli și instituții educaționale;
- Metode inovative și instrumente utilizate în pregătirea continuă a profesorilor și formatorilor;
- Structuri organizaționale ale instituțiilor de formare în Polonia în general și regiunea Podlaskie în particular.

Vizita s-a desfășurat astfel:

- Participanții s-au întâlnit cu consilieri, formatori, metodiști, persoane responsabile cu sistemul educațional din administrația locală și regională;
- Au fost vizitate școli primare, gimnaziale și licee în Białystok, Białowieża, Supraśl și Augustów, s-a participat la lecții deschise;

- Participanții au prezentat sistemul național de formare a cadrelor didactice
- S-au purtat discuții și s-au lansat provocări.

Multe dintre abordările privind formarea cadrelor didactice din țările reprezentate în această vizită de studiu sunt similare, incluzând:

- formarea inițială realizată în universități prezintă un echilibru între componentele teoretice și practice.
- centrele de formare a profesorilor oferă o gamă largă de cursuri, formare, consultanță și suport. În unele țări furnizori publici și privați oferă oportunități interne de pregătire a cadrelor didactice.
- parteneriate puternice între organizațiile implicate în educația inițială și continuă a cadrelor didactice: școli, autorități locale, universități, ministere, reprezentanți ai mediului de afaceri sau industrie.

În unele țări, pregătirea continuă a cadrelor didactice este un drept, uneori o obligație. Motivația de a participa la formarea continuă este asigurată de: interesul intrinsec sau nevoia de formare, prioritățile instituționale și /sau naționale, perspectivele de promovare, nevoia acțiunilor de remediere.

Cooperarea între cadrele didactice pentru a sprijini dezvoltarea lor profesională și metodică este o provocare în unele cazuri, astfel încât acestea au tendința de a lucra individual. Discuții au fost, de asemenea, ridicate cu privire la statutul și recrutarea profesorilor și a directorilor, care este o problemă în multe țări reprezentate.

Impactul monitorizării și al inspecției profesorilor este un factor inhibitor în dezvoltarea acestora deoarece:

- unii profesori susțin lecții "spectacol" pentru observații convenite;
- unii profesori predau lecții "sigure" care sunt ușor agreate, dar nu înovează în practica lor didactică sau ezită să-și asume riscurile;
- unii profesori sunt mai preocupați de calificativul obținut ca rezultat al observării lecției mai degrabă decât orice feedback de dezvoltare;
- observarea în scopuri de monitorizare poate inhiba dezvoltarea și inovarea în activitatea cadrelor didactice, datorită temerii de a fi judecați.

Soluții inovative identificate în cadrul vizitei:

- inovarea prin TIC, de exemplu, utilizarea tehnologiei video pentru a înregistra lecțiile, care vor fi ulterior utilizate pentru învățare prin observarea și analiza predării și învățării;
- furnizarea de cursuri de lungimi și tipuri diferite, pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare identificate ale cadrelor didactice;
- utilizarea consultanței ca un mijloc de a oferi suport personalizat pentru profesori;
- abordări bazate pe practică, incluzând investigarea profesorilor și programe de îmbunătățire conduse de

profesor;

- parteneriate între școli, autorități locale, universități și mediul de afaceri;
- acces la facilitățile oferite de bibliotecă și la resursele educaționale disponibile în centrele cadrelor didactice, în universități și în mediul online.

Participanții la vizita de studiu au exprimat un interes deosebit pentru practicile și politicile colegilor, dar au fost conștienți de baza culturală a acestora în fiecare țară, precum și de limitele transferabilității acestora. Participanții au identificat însă zone specifice ale practicii pe care le-ar putea adapta și adopta.

Gazdele au creat un spațiu Moodle destinat participanților la această vizită de studiu pentru a comunica și partaja idei și resurse. Mulți dintre participanții la vizită și-au exprimat interesul și dorința de a dezvolta astfel de proiecte, precum și de a stabili legături permanente cu unele dintre școlile vizitate, ca parte a programului.

Notă. Conținutul acestui articol reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului. Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care conținutul informației va fi folosit.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/dezvoltarea-profesionala-cont-inua-cresterea-calitatii-predarii>)

Mobilitățile individuale Comenius – căi de acces către practici educaționale la standarde europene

De **Alina Buduleanu**

În anul școlar 2011-2012, activitatea mea didactică a fost încununată de succesul obținerii unui grant de mobilitate individuală Comenius. Fiind novice în practicile educaționale de tip Comenius, am depus prima aplicație de candidatură cu emoții și cu teama eșecului. Rezultatele pozitive nu au întârziat să apară: între 10 și 16 iunie am participat la cursul de formare intitulat „Dezvoltarea creativității și a competențelor cheie ale copiilor de 3-10 ani pe baza OTSM-TRIZ (Teoria Generală a Gândirii Puternice bazată pe Teoria Rezolvării Inventive a Problemelor)”, organizat în Letonia. TRIZ este considerată „știința creativității”. Tehnicile propuse de teoreticienii săi au la bază concepte, căi și algoritmi – pași siguri de urmat în găsirea unor soluții originale pentru probleme non-standard și complexe. Aplicarea cu regularitate a OTSM-TRIZ îi construiește

educabilului o gândire creativă, flexibilă și sistematică, procesul rezolvării problemelor devenind abordabil și facil.

În iunie 2012 am participat la stagiul de formare „Dezvoltarea creativității și a competențelor cheie ale copiilor de 3-10 ani pe baza OTSM-TRIZ”, organizat în Letonia, Riga. Cursul — rezultatul unei mobilități individuale de formare continuă, realizată cu sprijinul financiar al Comisiei Europene — a marcat primul meu contact cu OTSM-TRIZ și cu tehnicile de predare-învățare de nivel european.

Activitățile pregătitoare în vederea participării la stagiul Comenius au debutat cu dubla perfecționare teoretică și lingvistică, au continuat cu inițierea comunicării cu organizatorul și colegii cursanți și s-au finalizat cu întocmirea materialelor de prezentare și diseminare a culturii românești, școlii de proveniență și activității didactice.

Participarea la cursul organizat de Dr. Alexander Sokol cu sprijinul Prof. Edgar Lasevich, a însemnat formare continuă, intensivă și captivantă.

Scopul și obiectivele stagiului, ancorate atent în nevoile cadrelor didactice și adulților care își desfășoară activitatea într-un mediu educațional, au respectat cerințele ultimelor noutăți teoretico-practice în domeniul OTSM-TRIZ. De-a lungul sesiunilor lucrative mi s-au furnizat informații despre Teoriile menționate și am experimentat aspecte practice ale principalelor tehnici folosite în practica educațională a OTSM-TRIZ – care facilitează procesul de rezolvare a problemelor în rândul copiilor de 3-10 ani. Deosebit de benefice au fost procedurile de punere în practică, în context educațional propriu, a metodelor, tehnicilor și exercițiilor învățate. Astfel am reușit o planificare riguroasă a activității didactice proprii, ulterioare cursului. Foarte utile și antrenante mi s-au părut exercițiile în care formatorii né-au propus să jucăm rolul elevilor și să rezolvăm diverse probleme, aplicând tehnicile învățate.

Deși cursul a fost intensiv și solicitant, nimeni nu a fost înfrânt de oboseală – aceasta datorită atitudinii formatorilor, care au manifestat în permanență preocupare și interes, toate sub auspiciul unei înalte pregătiri profesionale teoretico-practice, în domeniu.

Am fost antrenată într-un proces de învățare interactiv, practic-aplicativ, axat pe învățare experiențială, care mi-a dinamizat gândirea, reținându-mi în permanență atenția. Am fost încurajată să cooperez, să prezint idei și metode educaționale proprii, să asimilez exemple de bună practică din medii educaționale europene.

În favoarea schimbului de experiențe culturale, participanții au fost încurajați în permanență să împărtășească din spiritul național și tradițional, au fost organizate excursii și vizite, iar cinele au fost adevărate momente de multiculturalitate și spiritualitate. Am fost impresionată de cunoștințele formatorilor despre identitatea națională și specificul României – rezultate ale numeroaselor colaborări anterioare.

Evaluarea cursului s-a concretizat într-un proiect (al unui sistem de lecții) pe care l-am întocmit și prezentat individual. S-a oferit feedback constructiv și s-au înregistrat în format audio-video și electronic impresii ale participanților. S-au stabilit noi căi de comunicare în vederea inițierii unor proiecte comune, continuitate a activității cursului.

Finalul stagiului mi-a oferit noi ancoră tehnice, aplicabile în mediul educațional propriu, în vederea sprijinirii elevilor cu dificultăți în învățare și adaptare, în procesul rezolvării inventive a problemelor.

Alături de ceilalți formatori ai caracterelor, profesorul modern trebuie să își asume responsabilitatea de a-i învăța pe elevi cum să gândească – un proces educativ amplu, concretizat în trasarea unei rețele de aptitudini și dispoziții necesare în rezolvarea inventivă a problemelor. Cea mai sigură cale în atingerea acestui scop este aplicarea la clasă a tehnicilor OTSM-TRIZ.

Această mobilitate individuală de formare continuă a fost realizată cu sprijinul financiar al Comisiei Europene (buget aprobat 1710 euro), prin intermediul Agenției Naționale (ANPCDEFP), pe baza unei finanțări din fonduri Comenius-LLP în cadrul Programului Comunitar de Învățare pe tot Parcursul Vieții (LLP – Lifelong Learning Programme 2007-2013). Articolul reflectă numai punctul de vedere al autorului, iar A.N. și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru eventuala utilizare a informațiilor pe care le conține.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/comenius-acces-catre-practici-educationale>)

iTeach: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Editor: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Pagina Revistei: www.iteach.ro/experiencedidactice